

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____	____

*miejsce
na naklejkę*

**PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY
ANTYCZNEJ
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **kwiecień 2020 r.**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron (zadania 1–10). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

NOWA FORMUŁA

MKL-R1_1P

Zadanie 1. (0–30)

Przetłumacz tekst na język polski.

Działania wojenne Cezara i Pompejusza pod Dyrrachium

Postero die Curio obsidere Uticam valloque circummunire instituit. Erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii, Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi, conventus is qui ex variis generibus constaret, terror ex superioribus proeliis magnus. Itaque de deditione omnes iam palam loquebantur et cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbare vellet. Haec cum agerentur, nuntii praemissi ab rege Iuba venerunt, qui illum adesse cum magnis copiis dicerent et de custodia ac defensione urbis hortarentur. Quae res eorum perterritos animos confirmavit.

Nuntiabantur haec eadem Curioni, sed aliquamdiu fides fieri non poterat; tantam habebat suarum rerum fiduciam. Iamque Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis ac litteris perferebantur. Quibus omnibus rebus sublatus nihil contra se regem nisurum existimabat.

C. Iulius Caesar, *Bellum civile*, II 36–37 (ed. A. Klotz, 1950; www.latin.packhum.org)

Objaśnienia:

Curio, -onis – Gajusz Skryboniusz Kurion, rzymski polityk, walczył po stronie Cezara

Utica, -ae – miasto w Afryce

Uticensis, -is – mieszkaniec Utyki

Caesar, -is – Gajusz Juliusz Cezar

P. Attius, -i – Publiusz Attiusz Warus, rzymski namiestnik Afryki, w wojnie domowej przeciwnik Cezara

Iuba, -ae – Juba I, król Numidii, stronnik Pompejusza

Hispania, -ae

Africa, -ae

Belli – tu: połącz z *insolens*

Sublatus – participium perfecti passivi od *tollo*

Nisurum = nisurum esse, inf. futuri od *nitor*

Otium – tu: pokój

Przekład tekstu

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Cezar pokonał Pompejusza w roku 48 p.n.e. w bitwie pod

- A. Akcjum.
- B. Dyrrachium.
- C. Farsalos.
- D. Filipi.

Zadanie 3. (0–2)

Uzupełnij zdania – wpisz w odpowiednie miejsca nazwy stanowisk piastowanych przez Juliusza Cezara. Nazwy wybierz spośród podanych niżej.

aedilis, censor, consul, dictator in perpetuum, pontifex maximus, proconsul

Cezar jako:

1. miał najwyższą władzę religijną w Rzymie.
2. miał dożywotnio nieograniczoną władzę w państwie.
3. przez rok wraz z kolegą sprawował najwyższą władzę.
4. zarządzał Galią Przedalpejską.

Zadanie 4. (0–1)

Uzupełnij zdania – wpisz w wolne miejsca (A–C) właściwe informacje.

Cezar postanowił poszukać sobie sojuszników, by przy ich pomocy złamać opór senatu. Znalazł ich w osobach (A) i (B)..... . Za sprawą Cezara, inicjatora poczynań, doszło między nimi do prywatnego porozumienia, zwanego powszechnie (C)..... (60 r. p.n.e.).

J. Wolski, *Historia powszechna. Starożytność*, Warszawa 1971, s. 415.

Zadanie 5. (0–1)

Tablica upamięniająca rocznicę powstania sejmu walnego w Polsce [fragment]

<http://panaszonik.blogspot.com>

Przetłumacz na język polski łacińską sentencję widoczną na tablicy.

.....
.....

Zadanie 6. (0–4)

Zdecyduj, czy zestawione pary zdań wyrażają dokładnie tę samą treść (Verum), czy – nie (Falsum). Wpisz właściwy kwalifikator w odpowiednią rubrykę tabeli.

	Zdania	Kwalifikator
1.	Caesari ea loca capienda erant. = Caesar ea loca capere debebat.	
2.	Milites munitiones eruperunt. = Milites, munitiones eruptae sunt.	
3.	Nostri milites omnem apparatusum belli habent. = Militibus omnibus noster apparatus belli est.	
4.	Pompeius colles occupaturus est. = Colles Pompeio occupandae sunt.	

Zdanie 7. (0–2)

Podkreśl poprawne uzupełnienie każdego zdania, wybrane spośród propozycji oznaczonych literami A, B, C, D.

1. Frumentum in erat.
 - A. navem
 - B. nave
 - C. naves
 - D. navi

2. Pompeiani munitiones faciunt, ut Caesarem
 - A. prohibeant
 - B. prohibent
 - C. prohiberent
 - D. prohibuerunt

Zadanie 8. (0–2)

Obok każdej definicji napisz w języku polskim słowo, które pochodzi od jednego z wyrazów łacińskich podanych niżej.

arma, copia, locus, praesidium, regio, spatium

	<i>definicja</i>	<i>słowo w języku polskim</i>
1.	miejsce uzyskane w klasyfikacji	
2.	odstęp między wyrazami	
3.	organ kierowniczy	
4.	zespół elementów urzędnika	

Zadanie 9. (0–2)

Wpisz do tabeli brakujące formy przymiotników w takim samym przypadku, w takiej liczbie i w takim samym rodzaju jak podane formy rzeczowników (*regiones, circuitus*).

<i>rzeczowniki</i>	<i>positivus</i>	<i>comparativus</i>	<i>superlativus</i>
1. regiones			latissimae
2. circuitus		minor	

Zadanie 10. (0–15)

Odwołując się do załączonych materiałów oraz własnej wiedzy, porównaj współczesne i starożytne pojmowanie patriotyzmu.

1. Simonides z Keos

Powiedz, przechodniu, Sparcie, że tu nas widziałeś poległych,
Jak przystało na synów posłusznych prawom matki ojczyzny.

M.T. Cynceron, *Rozmowy tuskulańskie*, I, 41, Warszawa 2010, tłum. J. Śmigaj, s. 54.

2. Marek Tulliusz Cynceron

Ojczyzna jest o wiele droższa niż moje życie.

Z. Landowski, K. Woś, *Słownik cytatów łacińskich*, Kraków 2002, s. 421.

3. Ignacy Krasicki, *Hymn do miłości ojczyzny*

Święta miłości kochanej ojczyzny,
Czują cię tylko umysły pocziwie!
Dla ciebie zjadłe smakują trucizny,
Dla ciebie więzy, pęta niezelżywe.
Kształcisz kalectwo przez chwalebne blizny,
Gnieździsz w umyśle rozkoszy prawdziwe,
Byle cię można wspomóc, byle wspierać,
Nie żal żyć w nędzy, nie żal i umierać.

<https://wolnelektury.pl>

4. Cyprian Kamil Norwid

Ojczyzna jest to wielki – zbiorowy – Obowiązek.

Cyprian Kamil Norwid, *Memoriał o Młodej Emigracji*, Warszawa 1968, s. 394.

WYPRAWIANIE

A series of horizontal dotted lines for writing.

Ruled page for notes or writing, consisting of 26 horizontal dotted lines.

Ruled lines for text entry.

Dotted lines for writing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)